

Pedagogisch beleid Kinderdagverblijven / Buitenschoolse opvang / Peuterspeelzalen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Pedagogisch beleid in ontwikkeling.....	3
Hoofdstuk 1 Pedagogische visie	4
1.1 Missie en Kernwaarden.....	4
1.2 Pedagogische uitgangspunten	5
1.3 De pedagogische cirkel.....	5
Hoofdstuk 2 De pedagogische uitgangspunten	6
2.1 Het kind centraal	6
2.2 Veiligheid en geborgenheid	7
2.3 Ruimte en uitdaging	9
2.4 Positief zelfbeeld	10
2.5 Samen met anderen	12
2.6 Respect.....	13
Hoofdstuk 3 Pedagogische werkwijze	15
3.1 Stamgroep	15
3.2 Dagritme	16
3.3 Eten en drinken	16
3.4 Activiteiten buiten de stamgroep (kdv & psz) of basisgroep (bso).....	17
3.6 De pedagogisch medewerker.....	20
3.8 Communicatie met ouders.....	21
3.9 Methode Welbevinden en het volgen van de ontwikkeling van kinderen	21
3.10 De mentor	22
3.11 Procedure signaleren	23
3.12 Extra zorg nodig?	24
3.13 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	24
3.14 Omgaan met seksualiteit op de kindercentra.....	24
3.15 Omgaan met uitzonderlijke situaties	24
3.16 Beroepskracht–Kind–Ratio (BKR)	25

Inleiding

Het algemeen pedagogisch beleid van Bink vormt de grondslag voor de wijze waarop wij dagelijks met de kinderen omgaan en is bedoeld voor ouders en medewerkers.

Voor de leesbaarheid van dit beleidsplan schrijven we *hij* als het gaat over het kind of de medewerker. En met *ouders* bedoelen we één of meer ouders of verzorgers.

Pedagogisch beleid in ontwikkeling

Sinds 2006 werkt Bink met het pedagogisch beleid “kind centraal”. In dit beleid is de visie van Bink vertaald naar een eigen, pedagogische werkwijze. De kinderopvang is een dynamisch vakgebied. Dit betekent dat we ons pedagogisch beleid steeds opnieuw toetsen in de praktijk en aanpassen aan actuele ontwikkelingen en nieuwe inzichten. Op die manier zorgen we ervoor dat theorie en praktijk steeds met elkaar verbonden zijn.

De beschreven werkwijze in dit pedagogisch beleidsplan is gericht op:

- de behoeften van het kind centraal stellen;
- het optimaal benutten van de kwaliteiten van pedagogisch medewerkers;
- variëteit en verdieping in het activiteiten aanbod;
- de inrichting van de vestiging;
- mentorschap;
- de observatiemethode voor welbevinden en het volgen van de ontwikkeling van kinderen.

De kern van de pedagogische visie is geformuleerd in een aantal uitgangspunten, die samen onze pedagogische cirkel vormen. Deze cirkel wordt op alle vestigingen gebruikt en helpt handen en voeten te geven aan het pedagogisch en methodisch handelen.

Een pedagogisch beleid is voortdurend in ontwikkeling. Het wordt dan ook regelmatig geëvalueerd en waar nodig aangepast aan nieuwe inzichten.

Hoofdstuk 1 Pedagogische visie

1.1 Missie en Kernwaarden

Bink is dé professionele kinderopvang voor nul- tot dertienjarigen in Hilversum/Soest en omgeving. Wij willen met onze samenwerkingspartners een sluitend geheel aan opvangvoorzieningen bieden, waarbij de behoeften van kinderen en ouders centraal staan. Daarmee leveren wij een positieve bijdrage aan de ontwikkeling van het kind, het gezinsleven en de samenleving.

Wij bieden een hoogwaardige pedagogische kwaliteit, waarbij we uitgaan van de eigenheid en de persoonlijke ontwikkeling van ieder kind. We betrekken ouders hierbij en kijken samen met hen hoe we beter aan kunnen sluiten op hun wensen en behoeften. Wij zijn een betrokken organisatie, die voortdurend werkt aan verbetering.

Samen met ouders dragen wij zorg voor het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen.

Onze kernwaarden

Betrokken

Onze medewerkers zijn zeer betrokken bij de kinderen en hun ouders. We betrekken ouders bij de ontwikkelingen op het gebied van kinderopvang en bij opvoeding in het algemeen. We vragen, luisteren, denken mee en fungeren als aanspreekpunt. Samen zorgen we voor het welbevinden van de kinderen. Dat is onze belangrijkste drijfveer.

Onze organisatie kent een informele en positieve cultuur. We hebben aandacht voor elkaar en voelen ons verbonden met de organisatie.

Professioneel

Wij stellen hoge eisen aan onze kwaliteit. Leren, verbeteren en borgen zijn uitgangspunten bij ons handelen. De medewerkers zijn professionals en zij bepalen in hoge mate de kwaliteit van onze dienstverlening. Zij zijn goed opgeleid en gemotiveerd. We ondersteunen hen hierin zo goed mogelijk.

Denken in mogelijkheden

Wij passen ons aan en spelen in op de veranderende behoeften van ouders, kinderen en samenleving. Hierbij zoeken we naar creatieve oplossingen, ook buiten de gestelde kaders. We betrekken ouders bij de keuzes die we maken en geven helder weer wát we doen en waarom. Want de kwaliteit en het welbevinden van de kinderen staan voorop. En dat betekent dat we afwegingen zullen maken tussen wensen van ouders en de belangen van kinderen. We zijn open, toegankelijk en we doen wat we beloven.

1.2 Pedagogische uitgangspunten

In de Wet kinderopvang wordt aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: 'Verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving'.

Elk kind is uniek, met een eigen temperament en met eigen voorkeuren. We vinden het belangrijk dat de kinderopvang tegemoetkomt aan de behoeften van ieder kind, zodat hij of zij zich veilig en prettig voelt en plezier heeft. Want dan kan het zich ontwikkelen. Dit doen we door goed te kijken en te luisteren naar de initiatieven die kinderen zelf hebben, vanuit hun belevingswereld. Onze manier van werken noemen we Kind Centraal en is gebaseerd op de vier opvoeddoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven: het bieden van emotionele veiligheid, gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie, het ontwikkelen van sociale competentie en het overdragen van waarden en normen. Kind Centraal heeft de volgende uitgangspunten:

- Veiligheid en geborgenheid
- Ruimte en uitdaging
- Positief zelfbeeld
- Samen met anderen
- Respect

1.3 De pedagogische cirkel

De pedagogische uitgangspunten vormen de basis van de pedagogische visie van Bink.

De kern is 'het kind centraal' en de andere uitgangspunten vloeien daaruit voort. De beste manier om deze visie zichtbaar te maken, is in een cirkel waarin alle uitgangspunten om de kern georganiseerd zijn. De kleuren waarvoor gekozen is, vormen gezamenlijk een regenboog, die symbool staat voor het geheel. Alle uitgangspunten zijn belangrijk voor een goede, evenwichtige ontwikkeling van kinderen.

Het pedagogisch beleid moet handen en voeten krijgen in de dagelijkse praktijk. De cirkel helpt hierbij. Heel veel dagelijkse situaties kunnen met behulp van de verschillende uitgangspunten bekeken en besproken worden. Daarbij kan een situatie benaderd worden vanuit de visie: Wat willen we in deze situatie bereiken? Maar ook vanuit de situatie zelf: Als we het zo doen, welke uitgangspunten komen dan aan bod?

De cirkel is een goed instrument om methodisch te handelen en dit te bespreken in de werkbegeleiding. Het biedt pedagogisch medewerkers een kader om kritisch te kijken of hun gedrag past binnen de visie van Bink. Zo blijft het pedagogisch beleid 'levend'.

Hoofdstuk 2 De pedagogische uitgangspunten

2.1 Het kind centraal

In onze benadering van de kinderen, ons aanbod aan activiteiten en onze begeleiding stellen wij steeds weer de behoeften van kinderen centraal. We kijken en luisteren goed naar wat kinderen zelf aangeven en proberen daarbij aan te sluiten.

Ieder kind is uniek en heeft eigen interesses, mogelijkheden en kwaliteiten. Ook heeft ieder kind een natuurlijke drang zich te ontwikkelen en de wereld te ontdekken. Dit doet het kind op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Wij willen aansluiten bij de behoeften en mogelijkheden van alle kinderen. Dat doen we door goed te kijken en te luisteren naar de initiatieven die kinderen zelf nemen en uit te gaan van hun belevingswereld. Wij zorgen voor een veilige én uitdagende omgeving waarin kinderen zich geborgen weten en gewaardeerd voelen. We gaan uit van wat kinderen zelf kunnen en stimuleren hen om zich te ontwikkelen tot zelfstandige, competente persoonlijkheden.

Op verschillende manieren stemmen we ons aanbod en onze begeleiding af op de behoeften van individuele kinderen en de groep. Waar mogelijk werken we in kleine groepjes, zodat kinderen aanbod en tot hun recht komen. We bieden uitdagende activiteiten, ook buiten de eigen stamgroep, en laten kinderen kiezen waar ze aan mee willen doen.

We gaan flexibel om met structuur en het dagritme en houden steeds weer de behoeften van kinderen voor ogen. Kinderen kunnen in principe zelf aangeven wat ze nodig hebben, bij het eten en drinken, bij het zindelijk worden, bij activiteiten. Sommige kinderen hebben hulp nodig bij het (leren) kiezen. Door goed te kijken en te luisteren, kunnen we onze begeleiding daarop afstemmen. Deze kinderen kunnen we helpen door de keuzemogelijkheden te beperken of hen te helpen een keuze te maken.

In het contact met en tussen kinderen, stellen we de beleving van kinderen centraal. We benoemen wat we de kinderen zien doen en wat we zelf doen. We helpen kinderen te verwoorden wat er in hen omgaat en waar ze behoefte aan hebben. We kijken niet alleen naar het gedrag van kinderen, maar ook naar hun intenties. Wat willen ze graag of wat proberen ze te bereiken?

2.2 Veiligheid en geborgenheid

Wij zorgen ervoor dat kinderen zich veilig en geborgen voelen, dat zij weten waar ze aan toe zijn en dat zij in hun eigen tempo de omgeving om zich heen mogen en kunnen ontdekken.

Een kind moet zich veilig voelen om zich te kunnen ontwikkelen. Door met stamgroepen en vaste groepsleiding te werken, zorgen we voor een vertrouwde omgeving en vertrouwde relaties. Vanuit die veilige basis kunnen kinderen de wereld ontdekken en zich ook buiten de vaste groep begeven. Pedagogisch medewerkers hebben daarbij een positieve, ondersteunende houding. Ze kijken wat kinderen nodig hebben en gaan op een sensitieve manier met hun behoeften om. Kinderen hebben warmte, liefde, aandacht, respect en voldoende rust nodig om zich veilig en geborgen te voelen.

In onze benadering van de kinderen zijn we duidelijk en voorspelbaar, zodat kinderen weten waar ze aan toe zijn. We geven aan wat er gaat gebeuren en wat we van kinderen verwachten. Bij het stellen van grenzen en regels leggen we uit wat de reden is. We gaan flexibel om met regels. De ontwikkelingsfase van het kind is ook hier bepalend voor ons handelen. Een jong kind heeft behoefte aan voortdurende herhaling van de regels, een ouder kind leert meer van de gevolgen van zijn gedrag.

Als kinderen 's ochtends op het kinderdagverblijf (kdv) worden gebracht, begroeten wij hen enthousiast. Kinderen voelen zich daardoor welkom en ontvangen. Ook ouders ontvangen we met aandacht. Door de dagelijkse contacten met de ouders merken kinderen dat er een verbinding is tussen thuis en het kinderdagverblijf. Het goede contact met de ouders en de persoonlijke overdracht zorgen voor continuïteit in het leven van kinderen. Op het kdv praten we over thuissituaties en ouders kunnen thuis met hun kind praten over wat zij op het kdv meemaken.

Ook op de buitenschoolse opvang (bso) begroeten we elk kind persoonlijk. Als kinderen uit school komen, worden ze ontvangen in hun eigen basisgroep. De kinderen komen even aan tafel zitten om wat te drinken en te eten. We vragen naar hun belevenissen en maken een praatje. Daarbij gaat het erom dat kinderen zich welkom en gezien voelen. Ze hoeven niet lang te blijven zitten en mogen gaan spelen als ze daaraan toe zijn.

Als een kind voor het eerst naar de opvang komt, moet het gevoel van veiligheid en vertrouwen nog opgebouwd worden. Elke plaatsing start dan ook met een wenperiode. In deze periode krijgen het kind en de ouders de gelegenheid om de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen op de groep te leren kennen. We besteden veel aandacht aan het wennen van kinderen en ouders. We vinden het belangrijk dat er een goede onderlinge vertrouwensband kan ontstaan.

Als een kind naar het kinderdagverblijf komt, trekken we gemiddeld vier dagen uit om het kind te laten wennen aan de nieuwe omgeving. Het aantal uren per wendag wordt geleidelijk opgebouwd.

Op de peuterspeelzaal wordt gemiddeld 2 weken uitgetrokken voor de wenperiode, afhankelijk van het aantal dagdelen dat het kind komt. En als een kind naar de buitenschoolse opvang komt, wordt vooraf een kennismakingsbezoek gepland, waarbij de ouders samen met het kind naar de vestiging komen. Vervolgens wordt afgesproken wanneer het kind de eerste keer van school wordt opgehaald en hoe het wennen geleidelijk in uren zal worden opgebouwd. Afspraken over het wennen gaat altijd in overleg met ouders en daarbij kijken we natuurlijk goed naar de individuele behoeften van kinderen en hun ouders: wat heeft dit kind nodig om zich veilig te kunnen voelen en hoe kunnen we daaraan tegemoet komen.

Voor jonge kinderen zijn vaste rituelen heel belangrijk. Ze bieden veiligheid en helpen een kind de wereld om hen heen te begrijpen en te hanteren. Zo zijn er rituelen bij het afscheid nemen van papa en mama, het eten, naar bed gaan, verjaardagen en feesten. We maken bewust gebruik van liedjes, boekjes, knuffels, een pop of een vaste volgorde van handelingen om een ritueel vorm te geven.

Elke groep heeft een eigen vertrouwde groepsruimte. Als kinderen er aan toe zijn, kunnen ze hun wereld vergroten door in een aangrenzende groep of andere ruimte te gaan spelen. Hierin volgen we de kinderen. Sommige vierjarigen willen direct de hele bso verkennen en vinden het prettig om bij oudere kinderen of een broertje of zusje te spelen. We bieden hen die ruimte, waarbij we goed blijven kijken naar hun welbevinden.

We hebben een vaste dagindeling met herkenbare momenten daarin. Hier gaan we flexibel mee om. Ons dagprogramma is bedoeld om houvast te bieden, maar als kinderen nog lekker aan het spelen zijn, kunnen we gerust even wachten met verschonen of aan tafel gaan. We zetten niet de klok centraal, maar de kinderen.

Op de buitenschoolse opvang kunnen kinderen zich vrij bewegen door het pand en de tuin. De groepsleiding zorgt voor voldoende toezicht op plaatsen waar kinderen spelen. De jongste kinderen blijven in hun eigen groepsruimte tot ze zich veilig genoeg voelen om gaandeweg de rest van de bso te ontdekken. Daarin worden ze begeleid. We gaan samen andere ruimtes ontdekken en kennismaken met andere kinderen en groepsleiding. Daarbij kijken we welke kinderen wat meer steun nodig hebben om zich thuis te voelen in de groep of in de rest van de bso.

Ook door onze benadering bieden we kinderen veiligheid. We zorgen voor een voorspelbare omgeving en kondigen aan wat we gaan doen. We gaan in gesprek met kinderen, zijn geïnteresseerd in hun verhaal, hun beleving en gevoelens. Als we kinderen corrigeren dan lopen we naar ze toe, op ooghoogte, en leggen uit waarom iets niet kan. We stimuleren kinderen zelf een oplossing te bedenken en bieden jonge kinderen een alternatief.

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en gaan graag op onderzoek uit. Ze verkennen hun omgeving, klimmen en klauteren, proberen uit en gaan uitdagingen aan. Kinderen verwerven op die

manier kennis over hun eigen kunnen, ontwikkelen zelfvertrouwen en leren hun grenzen kennen. We noemen dit ervaren leren. Ervarend leren gaat soms letterlijk met vallen en opstaan. We vinden het belangrijk dat kinderen de mogelijkheid krijgen te oefenen, te ontdekken en te experimenteren, zodat ze leren omgaan met verschillende risico's. Bij Bink zorgen we er steeds voor dat uitdaging en veiligheid voor de kinderen in balans zijn.

2.3 Ruimte en uitdaging

Doordat we ruimte en uitdaging bieden, zijn kinderen in staat zelf keuzes te maken, op ontdekking uit te gaan en persoonlijke competentie te ontwikkelen.

Als kinderen zich veilig voelen, gaan ze op ontdekking uit. Voor jonge kinderen is de wereld nieuw. In het kinderdagverblijf maken ze andere dingen mee dan thuis. De dagelijkse verzorging geeft veel mogelijkheden om dingen te leren en te leren kennen. We zorgen ervoor dat alledaagse ervaringen extra waarde krijgen door ontwikkelingskansen te grijpen. Zingen tijdens het opruimen, brood smeren om de oog-handcoördinatie te oefenen, fantasiespelletjes en ontdekken van smaken, vormen, kleuren, ordening tijdens eten, aankleden of opruimen.

De activiteiten die we aanbieden zijn gericht op ontdekken en beleven en minder op prestatie of een eindresultaat. Kinderen genieten van het zelf doen en zelf ontdekken van verschillende materialen. Ze willen de wereld om zich heen onderzoeken en beleven daar veel plezier aan.

We gaan uit van de eigen kracht van kinderen en kijken goed óf en welke ondersteuning ze nodig hebben. Door veel dingen zelf te doen en te ontdekken ervaren kinderen zelfstandigheid. Dit vergroot hun zelfvertrouwen en eigenwaarde.

Als kinderen zelf een spel bedenken of iets ondernemen, schatten we in wat de risico's zijn en of we ze de ruimte kunnen geven. We grijpen niet te snel in. We denken in mogelijkheden en niet in beperkingen en gaan liever uit van een 'ja' dan van een 'nee'. Zo willen kinderen in bepaalde ontwikkelingsfasen graag klimmen en klauteren. Wij volgen hun initiatieven daarin en blijven op de achtergrond aanwezig om te kunnen ingrijpen als er te grote risico's ontstaan. Als de situatie gevaarlijk wordt, bieden we een alternatief aan of zoeken met de kinderen naar een andere oplossing.

Doordat de vaste groepsruimte en andere speelruimtes (hal, buitenspeelplaats) op een doordachte manier zijn ingericht, worden kinderen geprikkeld tot spelen en ontdekken. We bieden bewust verschillende hoekjes en afgeschermdde speelplekken aan. Kinderen voelen zich prettig als ze zich even kunnen terugtrekken en hun eigen spel kunnen spelen.

De buitenruimte biedt veel gelegenheid om met stenen, stokjes, water, zand, boomstronken, natuurlijke hutten en paadjes te spelen. Kinderen genieten erg van deze uitdagende materialen en ontwikkelen daarbij hun eigen spel. We laten kinderen zoveel mogelijk zelf aangeven of ze buiten willen spelen en wanneer ze weer naar binnen willen.

Door verschillende activiteiten tegelijk aan te bieden, kunnen we de interesse en behoeften van kinderen volgen. Het ene kind heeft meer behoefte aan rennen en beweging, het andere aan spelen met blokken of poppen. In een bepaalde ontwikkelingsfase kan een kind behoefte hebben aan veel herhaling en minder aan afwisseling. In ons aanbod stimuleren we een veelzijdige ontwikkeling. Mochten kinderen opvallend eenzijdig spelen, dan wordt dit met de ouders en in een werkoverleg besproken.

Wij zorgen ervoor activiteiten en materialen op een uitdagende manier aan te bieden en niet teveel met voorbeelden te werken. Zo prikkelen we kinderen hun fantasie en expressie te ontwikkelen en nieuwe materialen te onderzoeken. Als we sneeuw gaan verven, maakt het ene kind sneeuwvlokjes, het andere een ruige sneeuwstorm. Als oudere kinderen gaan koken, is het uitdagender samen te bedenken wat je nodig hebt en hoe je het gaat aanpakken, dan een kant-en-klaar recept te volgen. Een moeder- of vaderdagcadeautje is geen verplichting en we hoeven niet allemaal hetzelfde te maken. Het is juist waardevol als het iets eigens van een kind is.

Door activiteiten buiten de eigen groepsruimte aan te bieden, kunnen we de kwaliteiten van de groepsleiding optimaal gebruiken voor alle kinderen. De ene pedagogisch medewerker is beter thuis in muziek, de ander in sport of dans, een derde in beeldende kunst of theater.

2.4 Positief zelfbeeld

Door onze positieve benadering stellen wij kinderen in staat een positief zelfbeeld en persoonlijke competentie te ontwikkelen. Kinderen ontdekken dat zij gewaardeerd worden en heel veel zelf kunnen.

Als kinderen positieve ervaringen opdoen bij het ontdekken van hun eigen mogelijkheden en de wereld om zich heen, dan groeit hun zelfvertrouwen en kunnen ze zich blijven ontwikkelen. In de dreumes- en peuterleeftijd gaan kinderen steeds meer ondernemen en groeit hun behoefte aan zelfstandigheid. We moedigen kinderen aan zelf iets te doen zodra ze daar aan toe zijn: zelf boterham smeren, naar de wc gaan, helpen spullen klaar zetten of tafel dekken.

We stemmen ons aanbod en onze begeleiding af op de mogelijkheden van ieder kind. Het kind moet uitgedaagd worden om iets nieuws te proberen, zonder dat het overvraagd wordt. Dat kan als

het zijn eigen tempo en eigen manier kan volgen én gestimuleerd wordt door uitdagende materialen en activiteiten. Sommige kinderen zoeken het liefst zelf uit hoe ze iets het best kunnen doen of oplossen, andere kinderen willen graag geholpen worden of een voorbeeld volgen.

Onze houding en benadering zijn belangrijk voor het zelfbeeld dat een kind opbouwt. We benaderen kinderen hartelijk en positief, nemen hun gevoelens serieus en laten merken dat ze gewaardeerd worden. Daarnaast gebruiken we humor, afleiding en andere positieve middelen om een situatie te veranderen en kinderen een positief gevoel te geven.

We tonen interesse in kinderen en hebben aandacht voor hun beleving. Zo voelen kinderen dat zij er mogen zijn en gezien worden. We kijken en luisteren goed naar kinderen, praten met hen op ooghoogte en maken gebruik van verzorgingsmomenten om echt contact te maken. We passen heel bewust ons tempo en onze taal aan de ontwikkelingsfase van het kind. Kinderen zijn heel gevoelig voor onze uitstraling en non-verbale gedrag. Door een positieve, enthousiaste en warme uitstraling voeden wij het zelfbeeld van kinderen. Zij voelen zich dan blij en de moeite waard.

Kinderen mogen veel uitproberen en als je aan het oefenen bent, mag het ook fout gaan. Dat is onze basishouding in het bevorderen van een positief zelfbeeld. We benoemen wat goed gaat en helpen kinderen om te gaan met iets dat (nog) niet lukt. In spel en activiteiten leggen we de nadruk op samen spelen, oefenen en genieten en niet op winnen of de beste zijn.

Kinderen vinden het uitdagend als ze mogen helpen bij dagelijkse dingen als tafeldekken, de was doen, fietsen uit de schuur halen, dingen klaarzetten. Hierdoor ontwikkelen ze zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld. 'Kijk eens wat ik al kan!' Ook helpen we kinderen op weg bij het zelfstandig worden. We stimuleren hen, als zij daaraan toe zijn, om zichzelf aan- en uit te kleden, hun handen te wassen, jas aan te trekken, spullen op te ruimen of elkaar te helpen. Oudere kinderen geven we zoveel mogelijk ruimte en verantwoordelijkheid bij het spelen, eten en tijdens activiteiten. Zo betrekken we hen bij het bedenken, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten. We helpen kinderen op weg, zonder teveel te bepalen. We reageren enthousiast op voorstellen en eigen oplossingen.

We laten kinderen merken dat we hen waarderen. We hebben aandacht voor positief gedrag en benoemen dat ook. We gaan ervan uit dat ieder kind goed is, ook als een kind zich opvallend of ongewenst gedraagt. Daarom spreken we kinderen aan op hun gedrag, niet op hun persoon. Door middel van een ik-boodschap benoemen we wat het gedrag betekent voor de omgeving. Als een kind regelmatig opvallend gedrag vertoont, bespreken we dit in het werkoverleg.

2.5 Samen met anderen

Wij helpen kinderen hun sociale competentie te ontwikkelen, door hen bewust te laten zijn van elkaar en te zorgen dat zij allen deel uitmaken van de groep. Door veel in kleine groepjes te zijn, stimuleren we contact, uitwisseling en samenwerking.

We besteden veel aandacht aan de sociale competentie, door ervoor te zorgen dat kinderen zich veilig voelen in en deel uitmaken van de groep. We betrekken kinderen bij de groep en bij elkaar, in de kring en tijdens gezamenlijke activiteiten. We werken graag in kleine groepjes, omdat kinderen dan beter tot hun recht komen en op elkaar kunnen reageren. We leren kinderen rekening houden met elkaar en elkaar te helpen.

Kinderen beleven veel plezier aan het samen dingen doen volgens bekende patronen. Samen de mandjes pakken en opruimen, washandjes uitdelen, schoenen aantrekken en elkaar helpen. De dagelijks terugkerende verzorgingsmomenten lenen zich goed om kinderen attent te maken op elkaar en spelenderwijs te leren delen en elkaar te helpen.

Samen leven en spelen betekent ook samen conflicten oplossen. Het dagelijks leven van kinderen biedt hiervoor veel oefenmateriaal. We grijpen in als we zien dat de emotionele of fysieke veiligheid van kinderen in gevaar komt. In andere situaties kijken we of kinderen zelf tot een oplossing kunnen komen.

In de groep hebben we een aantal vaste rituelen waar we samen van genieten. Bijvoorbeeld bij het eten en drinken, naar bed of in de kring gaan. Op het kinderdagverblijf zingen we samen voor het eten. Op de buitenschoolse opvang kunnen kinderen in de kring hun verhaal vertellen en ervaringen delen. Kleine groepen zorgen ervoor dat kinderen aan bod komen en samen kunnen delen. Het doel is genieten van het samen zijn, niet dat kinderen verplicht in de kring moeten. Ook feesten zijn belangrijk, we besteden veel aandacht aan het voorbereiden en samen genieten van verjaardagen en feesten.

Bij het aanbieden van activiteiten kiezen we regelmatig bewust voor een gezamenlijke vorm. Samen een schilderij maken of een collage, in plaats van ieder voor zich. Samen aan een project of thema werken. Zo stimuleren we het saamhorigheidsgevoel van kinderen en de trots op een gezamenlijke prestatie. Heel jonge baby's leggen we samen in de box of op de mat, zodat ze elkaar kunnen ontdekken en contact maken.

We geven kinderen zoveel mogelijk de ruimte zelf te kiezen wat ze willen doen en met wie. Als kinderen zelf kiezen met wie zijn willen spelen, kunnen er op jonge leeftijd al vriendschappen ontstaan. We bevorderen de contacten tussen kinderen onderling door met kleine groepjes te

werken en kinderen attent te maken op elkaar. Ze kunnen met elkaar praten, spelen, uitwisselen, ideeën bedenken, hulp vragen en problemen oplossen.

We helpen hen hun eigen behoeften te leren kennen en verwoorden wat ze willen en wat niet. Ook leren ze rekening houden met de behoeften van andere kinderen.

We leren kinderen aandacht te hebben voor elkaar en sociaal attent te zijn. Bijvoorbeeld door 's ochtends te starten met een liedje waarbij we om de beurt alle kinderen begroeten. Of door samen te praten over wat een kind heeft meegemaakt. Als kinderen dat nog niet zelf kunnen, benoemen wij wat ze willen of voelen, zodat andere kinderen dat kunnen begrijpen. Ook stimuleren we oudere kinderen jongere kinderen te helpen. Peuters kunnen elkaar al helpen bij het uit en aantrekken van schoenen en jassen. Ook in de buitenschoolse opvang doen kinderen van verschillende leeftijden mee aan activiteiten en wordt er soms een beroep gedaan op de hulpvaardigheid van de oudsten om de jongsten te helpen. Op die manier stimuleren we het empathisch vermogen en sociale vaardigheden bij kinderen. Sommige activiteiten bieden we bewust aan voor een groep kinderen van dezelfde leeftijd, zodat ze niet altijd rekening hoeven te houden met andere leeftijden. Soms is een lekker potje voetballen of een beetje competitie prettig en draagt dit bij aan een groepsgevoel.

We leren kinderen benoemen wat ze willen en voelen. Als ze er samen niet uitkomen, dan helpen we hen een conflict op te lossen. Daarbij vinden we het belangrijk dat kinderen zich kunnen uiten en dat zij zich begrepen voelen. We proberen niet direct zelf een oplossing aan te dragen.

2.6 Respect

In het overdragen van waarden en normen hebben wij een belangrijke voorbeeldfunctie. We leren kinderen zichzelf, elkaar en hun omgeving met respect te behandelen.

Op het dagverblijf en op de bso vervullen we een belangrijke rol in de opvoeding van kinderen, naast de opvoeding thuis en op school. Kinderen leren bij ons voor zichzelf zorgen en hoe ze met anderen en hun omgeving omgaan. De kern hiervan is respect. Respect voor zichzelf, voor anderen en voor hun omgeving.

Lichamelijke verzorging vraagt veel respect van de volwassene voor de behoeften van het kind. Het kind is eigenaar van zijn eigen lijf en mag daarin niet worden aangetast. Kinderen bepalen dus zelf of ze willen eten, drinken, plassen of poepen. We kunnen ze uitnodigen en verleiden om te doen wat goed voor hen is, maar nooit dwingen. Ook hebben kinderen recht op privacy (afhankelijk van leeftijd en ontwikkeling) en een respectvolle fysieke benadering en verzorging.

In het overdragen van waarden en normen hebben wij een belangrijke voorbeeldfunctie. Daarnaast nemen we de tijd om uit te leggen waarom we iets belangrijk vinden en wat de reden van regels is.

Met oudere kinderen gaan we hierover in gesprek. Ook betrekken we hen bij het maken van afspraken en het vaststellen van regels.

In onze manier van communiceren zijn wij een voorbeeld voor de kinderen. Kinderen leren van ons respect hebben voor elkaar, elkaar vriendelijk benaderen en helpen. We spreken kinderen hier op aan. We accepteren niet dat kinderen uitgelachen worden. Ook praten we niet óver anderen, maar mét hen, Zo betrekken we de kinderen waar dat kan ook in de overdracht naar ouders.

Daarnaast leren we kinderen verschillen waarderen en om te gaan met tegengestelde belangen. Om conflicten zó op te lossen dat beiden zich erin kunnen vinden. We helpen kinderen zelf te zeggen wat ze willen en het samen op te lossen. Ook jonge kinderen laten we meedenken over oplossingen. De training in Gordon-vaardigheden geeft ons hiervoor de handvatten.

We leren kinderen respect te hebben voor al wat leeft en zorgvuldig om te gaan met hun omgeving. We onderzoeken levende beestjes in de tuin, gaan zorgvuldig om met planten en struiken en betrekken kinderen bij de verzorging ervan. We kweken tuinkers, tomaatjes of bloembollen. Sommige vestigingen hebben een moestuin(tje) waarin de kinderen meehelpen.

We brengen kinderen zorg voor hun omgeving bij, door samen op te ruimen en goed om te leren gaan met spelmateriaal. We zorgen ervoor dat de groep er verzorgd uitziet en dat het spelmateriaal op de groep heel en compleet is. Ook gaan we zorgvuldig om met eten en drinken. We zijn ons ervan bewust dat we als volwassenen een voorbeeldfunctie hebben in het omgaan met elkaar en de omgeving.

In de groep komen verschillende culturen en achtergronden samen. We wisselen ervaringen uit en gebruiken verhalen en foto's om kinderen te laten kennismaken met die verschillen. Ook streven we ernaar om kinderen met een beperking, waar dat mogelijk is, op te vangen. Sommige groepen onderhouden contact met ouderen in een bejaarden- of verzorgingshuis.

Hoofdstuk 3 Pedagogische werkwijze

3.1 Stamgroep

Alle kinderen maken deel uit van een stamgroep. Deze groep heeft een eigen ruimte en vaste pedagogisch medewerkers. De grootte en samenstelling van de stamgroep hangt af van de leeftijd van de kinderen en de mogelijkheden die de vestiging biedt. Voor het maximum aantal kinderen per pedagogisch medewerker volgen we het besluit kwaliteit kinderopvang.

Baby

Baby's volgen hun eigen ritme en zijn in hun eerste levensjaar minder een groep. Wel zijn ze erg gevoelig voor hun omgeving en is een vertrouwde verzorging en vertrouwde omgeving erg belangrijk. Daarom zorgen wij ervoor dat voor de baby's tot één jaar er maximaal twee vaste gezichten zijn. Op groepen waar vanwege het kind-aantal met drie pedagogisch medewerkers wordt gewerkt, kunnen het er ook drie zijn. Dit betekent dat als een baby wordt opgevangen er altijd één van de vaste gezichten voor de baby aanwezig is. Er kunnen soms ook andere medewerkers naast de vaste gezichten werken op de groep, maar voor de baby's tot één jaar is er dus altijd een vast gezicht aanwezig.

Het kan voorkomen dat een baby aan het begin of einde van de dag buiten de eigen stamgroep wordt opgevangen. Ook dan zorgen we ervoor dat er voor de baby één van de vaste gezichten beschikbaar is.

Ouders worden hierover geïnformeerd, zoals het wettelijk besluit kwaliteit kinderopvang voorschrijft.

Dreumes en peuter

De stamgroep biedt kinderen een bekende, veilige omgeving, met vertrouwde groepsleiding. De stamgroep speelt een belangrijke rol voor kinderen. Ze worden er ontvangen en hartelijk verwelkomd. Ze vertellen hun belevenissen, zingen of worden er voorgelezen. Ze eten in hun stamgroep en zijn er voor en na het slapen gaan. Ook wordt er gespeeld in de stamgroep en kunnen kinderen er een deel van de activiteiten doen. Daarnaast is er dagelijks gelegenheid om spel en activiteiten buiten de stamgroep te doen. Als kinderen dit zelf aangeven, mogen ze op een andere groep gaan eten of spelen.

Buitenschoolse opvang

In verband met de leeftijd van de kinderen en hun grotere behoefte aan autonomie, neemt de eigen groepsruimte in de buitenschoolse opvang een minder grote plaats in dan op de kinderdagverblijven. In de buitenschoolse opvang spreken we daarom niet meer over stamgroepen, maar over basisgroepen. Basisgroepen op een bso zijn niet meer gekoppeld aan een eigen groepsruimte. Kinderen maken gebruik van verschillende ruimtes.

De kinderen worden van school gehaald en bij binnenkomst ontvangen in hun eigen basisgroep. Daar is gelegenheid om wat te eten en te drinken, en hun verhaal te doen. Daarna kunnen kinderen zelf kiezen waar ze willen spelen en aan welke activiteiten ze mee willen doen. Als zij dat willen, verlaten de kinderen hun basisgroep.

3.2 Dagritme

Baby

De kern van de begeleiding en verzorging van baby's is: "onverdeelde aandacht". Kinderen volgen hun eigen ritme en ieder kind wordt met volledige aandacht verzorgd, zodat de baby voldaan is en daarna in staat is om ontspannen te spelen of te slapen. Tijdens de verzorging betrekken en volgen we de baby zo goed mogelijk, zodat het kind centraal staat. Er wordt bewust gezorgd voor de juiste ontwikkelingsmogelijkheden voor ieder kind: voldoende maar niet te veel prikkels, een voorbereide omgeving en spel materiaal waardoor het kind in staat is te onderzoeken en zich verder te ontwikkelen. Onze manier van werken met baby's staat beschreven in het werkdocument "onverdeelde aandacht voor baby's".

Dreumes, peuter en buitenschoolse opvang

Kinderen hebben baat bij een duidelijk, voorspelbare omgeving. Weten wat er gaat gebeuren en wanneer, geeft veiligheid en zekerheid. Kinderen hoeven minder energie te steken in het proberen te begrijpen en kunnen zich makkelijker voegen. Daarom is een dagritme met vertrouwde rituelen zo belangrijk, zeker voor jonge kinderen. Ze leren het dagritme kennen door vaak benoemen en uitleggen, door kaartjes, foto's of pictogrammen, door vaste rituelen of liedjes bij overgangen (naar buiten) of activiteiten (opruimen). Een vaste plaats aan tafel of in de kring geeft veiligheid en houvast, zeker voor kinderen die snel uit hun doen zijn of slecht tegen veranderingen kunnen. Iedere groep heeft een eigen dagritme waar flexibel mee omgegaan wordt. Er mag wel eens van worden afgeweken, bijvoorbeeld bij een feestje, picknick, als het sneeuwt of als er een uitje buiten de deur is. Door dit goed uit te leggen en kinderen voor te bereiden, zorgen we ervoor dat kinderen grip houden en tegelijkertijd leren dat het soms anders gaat dan ze gewend zijn.

3.3 Eten en drinken

Op het kinderdagverblijf zijn verschillende eet- en drinkmomenten: fruit of cracker in de ochtend, lunch, een tussendoortje 's middags. Ook in de buitenschoolse opvang wordt samen gegeten of gedronken.

Dit zijn momenten van samenzijn waarin de sfeer minstens zo belangrijk is als het eten zelf. We vinden het belangrijk dat kinderen op elkaar gericht kunnen zijn en kunnen delen of praten met elkaar. We eten dan ook het liefst in kleine groepjes. Kinderen kunnen dingen aan elkaar vragen of doorgeven en elkaar helpen om te smeren of te snijden.

Het eten is ook een geschikt moment om nieuwe dingen te leren en te proeven. We stimuleren kinderen om te doen wat ze zelf kunnen en te helpen met tafel dekken, uitdelen, afruimen, schoonmaken. Af en toe bieden we iets nieuws aan zodat kinderen nieuwe smaken en geuren leren kennen. Aan tafel is gelegenheid om in een rustige sfeer te praten. We nodigen kinderen uit om iets te vertellen of hun mening te geven.

3.4 Activiteiten buiten de stamgroep (kdv & psz) of basisgroep (bso)

We hechten belang aan een veelzijdig activiteiten aanbod; in verschillende ruimtes bieden we verschillende activiteiten tegelijk aan. Kinderen kunnen dan kiezen uit meerdere mogelijkheden. Zo proberen we zo goed mogelijk aan te sluiten bij de verschillende behoeften. Er is altijd de keuze om buiten of binnen te spelen. Ook als kinderen buiten de stamgroep spelen, is er voldoende toezicht. Als er bijzonderheden zijn dan worden deze na afloop overgedragen aan de pedagogisch medewerkers van de stam- of basisgroep. Dit kan mondeling of schriftelijk.

Dreumes en peuter

Voor dreumesen en peuters is er gedurende de dag op verschillende momenten gelegenheid voor spel. Dit zijn momenten waarop we ook activiteiten buiten de stamgroep aanbieden: binnen of buiten, in de hal of een andere groep. We laten de kinderen zelf keuzes maken als ze daar aan toe zijn, bijvoorbeeld of ze binnen of buiten willen spelen. Door een spel of activiteit enthousiast te starten en kinderen nieuwsgierig te maken, zorgen we ervoor dat kinderen verschillende keuzes maken.

De pedagogisch medewerkers houden toezicht in de ruimtes waar kinderen spelen. Als de jongere kinderen slapen, zijn er vaak gezamenlijke activiteiten voor de kinderen die niet meer naar bed gaan. Daarnaast willen we kinderen die daar behoefte aan hebben, de gelegenheid bieden ook eens in een andere groep te gaan eten. Daarbij kijken we goed naar de mogelijkheden en behoeften van de kinderen.

Spelend ontwikkelen

Op het kinderdagverblijf werken we met onze eigen methode voor ontwikkelingsgericht werken: Spelend Ontwikkelen. Een programma voor peuters dat door onze pedagogen is gemaakt. We doen dagelijks activiteiten met de kinderen in kleine groepjes, voor peuters van 2+ en 3+. Zo kunnen we inspelen op de verschillende behoeftes van de kinderen en fases in hun ontwikkeling. Met de activiteiten stimuleren we spelenderwijs, maar heel gericht, alle ontwikkelingsgebieden: motorisch-zintuiglijk, cognitief-taal, creatief-beeldend en sociaal-emotioneel.

We werken steeds een aantal weken rondom herkenbare thema's die dicht bij je kind staan, zoals 'mijn lijf', 'herfst & winter', 'boodschappen' en 'familie'. Door een veelzijdig activiteiten aanbod

leren kinderen spelenderwijs steeds meer begrijpen en verbanden zien in de wereld om hen heen. Een thema duurt ongeveer 6 tot 8 weken.

Buitenschoolse opvang

In de buitenschoolse opvang is de keuzevrijheid voor kinderen groter dan op het kinderdagverblijf. Er is een breed aanbod van activiteiten waar kinderen een keuze uit kunnen maken. Ook kunnen kinderen in verschillende ruimtes vrij spelen, binnen en buiten. Sommige bso's zijn zo ingericht dat kinderen zich vrij door het hele gebouw kunnen bewegen. Kinderen die nog aan het wennen zijn, of zich nog niet vertrouwd voelen buiten hun basisgroep worden begeleid bij het leren kennen van andere groepen en ruimtes.

In de vakanties is er een uitgebalanceerd, uitdagend en afwisselend (buiten)programma voor de kinderen, met veel uitdagende activiteiten. Er wordt zorgvuldig nagedacht over samenwerking tussen verschillende bso's, zodat de kinderen met voldoende leeftijdsgenoten of vrienden kunnen spelen.

3.4.1 Het 4-ogen principe

In het wettelijk besluit kwaliteit kinderopvang is vastgelegd dat bij dagopvang van kinderen van 0 tot 4 jaar, een pedagogisch medewerker (pm) of een pm in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord wordt door een andere volwassene. Deze maatregel wordt het 4-ogen principe genoemd.

Bij Bink geven we het 4-ogen principe op verschillende wijzen vorm:

- Transparantie in het gebouw
- Open aanspreekcultuur
- Inzet van medewerkers
- Inzet medewerkers bij uitstapjes

Transparantie in het gebouw

Transparantie op de vestigingen is zoveel mogelijk aangebracht door ramen tussen de groepsruimtes op zowel kind- als volwassenhoogte te plaatsen en door verschillende groepsruimtes middels een open gezamenlijke verschoon- en toiletruimte met elkaar te verbinden. Dat betekent dat pedagogisch medewerkers weten dat er altijd een collega kan meekijken of luisteren.

In de groepsruimtes zijn voor de kinderen duidelijke speelhoeken gecreëerd, begrensd met bijvoorbeeld een kieskast dwars op de muur. Echter altijd zodanig dat de pedagogisch medewerker zicht houdt over de gehele groep.

Open aanspreekcultuur

Bij Bink vinden we het belangrijk dat zowel de kinderen als de medewerkers zich veilig voelen. We hebben een open aanspreekcultuur, omdat we het belangrijk vinden dat pedagogisch medewerkers elkaar eerlijk aanspreken op hun gedrag of houding. Een open aanspreekcultuur is niet voor iedere

medewerker een vanzelfsprekend gegeven. Pedagogisch medewerkers worden daarom bij Bink getraind en gecoacht in het geven en ontvangen van feedback op hun (pedagogisch) handelen.

Inzet medewerkers

In principe staan er dagelijks minimaal twee pedagogisch medewerkers op een groep. Ook de aanwezigheid van stagiaires wordt gebruikt om het 4-ogen principe te waarborgen.

Vanuit onze pedagogische visie wordt er ook in kleine groepjes gewerkt onder leiding van één pedagogisch medewerker. We vinden dat belangrijk omdat juist in kleine groepjes de kwaliteit van de interactie tussen de kinderen onderling en tussen de kinderen en de pedagogisch medewerker wordt bevorderd. Deze kleine groepsmomenten vinden zodanig binnenshuis plaats, bijvoorbeeld in een centrale hal, dat er altijd zicht op is vanuit andere groepsruimten via ramen of een open deur. Op de bso geldt het 4-ogen-principe niet en kan het dus voorkomen dat een pedagogisch medewerker alleen met een groepje kinderen in de gymzaal een activiteit doet of dat een medewerker alleen met enkele kinderen de dag afsluit op de vestiging. Wanneer een bso-medewerker alleen werkt, is er wel altijd een achterwacht beschikbaar.

Inzet medewerkers bij uitstapjes

We vinden het belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen dat zij af en toe een uitstapje maken buiten het kinderdagverblijf. Het werken met een klein groepje kinderen en één pedagogisch medewerker geeft de mogelijkheid om bijvoorbeeld een uitstapje naar de kinderboerderij te maken of de bibliotheek in de buurt. Ook bij dit soort uitstapjes dragen we er zorg voor dat de kinderen en de pedagogisch medewerker worden gezien door derden en is de medewerker altijd bereikbaar middels een mobiele telefoon.

3.5 Voorschoolse educatie op de peuterspeelzalen

VVE staat voor *voor- en vroegschoolse educatie* en is bedoeld voor kinderen van 2 tot 6 jaar oud. De voorschoolse educatie is voor kinderen van 2 tot 4 jaar. En de vroegschoolse educatie is voor kinderen van 4 tot 6 jaar en vindt plaats in de eerste twee jaren van het basisonderwijs. Om zoveel mogelijk effect te behalen met VVE wordt een doorgaande leerlijn van de voorschoolse naar de vroegschoolse periode nagestreefd. Het doel van VVE is om kinderen een betere start in het onderwijs te geven om op die manier de schoolprestaties en het schoolsucces te verbeteren. Op alle peuterspeelzalen van Bink bieden we voorschoolse educatie aan. Voorschoolse educatie stimuleert kinderen spelenderwijs in hun brede ontwikkeling op sociaal-emotioneel, motorisch- en cognitief gebied en specifiek in taal- en rekenvaardigheden. Op de peuterspeelzalen werken we met diverse zogeheten VVE-programma's, zoals 'Uk & Puk', 'Peuterplein' en 'Speelplezier'. Aan de hand van thema's, zoals 'dit ben ik', 'ziek & gezond', 'reuzen & kabouters', waarbij het activiteitenaanbod is afgestemd op de belevingswereld van peuters, komen alle ontwikkelingsgebieden van kinderen op een speelse manier aan bod.

3.6 De pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Hij of zij creëert een veilig en uitdagend klimaat, waarin kinderen zichzelf kunnen zijn en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Dit betekent dat de pedagogisch medewerker:

- met vertrouwen en respect met de kinderen omgaat;
- voorspelbaar is in gedrag en open en positief communiceert met kinderen;
- zorgt voor een veelzijdig aanbod aan activiteiten en spelmateriaal, zodat alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen (sociaal-emotioneel, motorisch, cognitief en zintuiglijk);
- duidelijke regels hanteert en deze flexibel toepast;
- een voorbeeldfunctie heeft en zich bewust is van zijn of haar invloed;
- een professionele relatie onderhoudt met ouders als partners in de opvoeding.

Alle pedagogisch medewerkers worden getraind in respectvol communiceren volgens de Gordon-communicatiemethode. Zij leren goed te kijken en luisteren naar kinderen en in te spelen op hun behoeften. Ook leren ze open en duidelijk te communiceren, met kinderen en ouders. Daarbij maken ze gebruik van ik-boodschappen en actief luisteren.

3.7 Sportief opgroeien bij Bink

Alle kinderen bewegen graag en met plezier. Bewegen is cruciaal voor een gezonde ontwikkeling van een kind. De basis voor een goede motorische ontwikkeling wordt al gelegd in de eerste zes maanden. Jonge kinderen van 0 tot 4 jaar ontdekken zichzelf en de wereld om hen heen door al spelend te bewegen. Oudere kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar leren spelenderwijs nieuwe motorische (technische) vaardigheden, maar ook hoe je samenwerkt in een team, je eigen grenzen verkent én verlegt, hoe je omgaat met regels en met winst en verlies. Kortom kinderen leren tijdens diverse sport- en beweegspellen hun eigen mogelijkheden kennen, ontwikkelen zelfvertrouwen en wat 'sportief gedrag' inhoudt.

Bij Bink zijn we ons ervan bewust dat bewegen de basis vormt van de totale ontwikkeling van een kind. We vinden het belangrijk dat kinderen op een positieve manier in aanraking komen met sport, spel en bewegen. Daarom bieden we de kinderen van 0 tot 13 jaar een gezonde, sportieve leeromgeving, waarin sport-, spel- en beweegactiviteiten een centrale plaats hebben, zowel binnen als buiten. En we stimuleren en enthousiasmeren de kinderen altijd om deel te nemen aan ons divers aanbod van sport-, spel- en beweegactiviteiten.

Pedagogische uitgangspunten hierbij zijn:

- Fysieke en emotionele veiligheid is gewaarborgd,
- Plezier beleven staat voorop,

- Ieder kind kan meedoen op zijn eigen niveau,
- Een gezonde leefstijl, zoals gezonde voeding en voldoende bewegen vormt een belangrijke basis voor het welzijn van ieder kind.

3.8 Communicatie met ouders

Ouders en pedagogisch medewerkers delen de verzorging en opvoeding van kinderen. Een goede samenwerking is essentieel in het belang van het kind. Dit vraagt een basis van wederzijds respect en vertrouwen, met begrip voor ieders verantwoordelijkheden. De ouder is eindverantwoordelijk en de belangenbehartiger van het kind. De pedagogisch medewerker is verantwoordelijk voor een professionele uitvoering van de kinderopvang.

Als kind en ouders voor het eerst komen, is het opbouwen van vertrouwen en een goede relatie met de pedagogisch medewerker belangrijk. Dit kost tijd en vraagt aandacht voor de behoeften van het kind en de ouders. Om dit goed te laten verlopen is er een wenperiode, waarin gewerkt wordt volgens de wenprocedure. Ook hier geldt dat we ons richten op de behoeften van het individuele kind en de wenprocedure daarop afstemmen in overleg met de ouders.

Dagelijks zijn er momenten voor de overdracht, bij het brengen en het halen. Jonge kinderen zijn nog niet in staat zelf te vertellen wat zij meemaken. Op het kinderdagverblijf en ook voor de jongste kinderen op de bso is de overdracht daarom essentieel. Door een goede en regelmatige uitwisseling tussen ouders en pedagogisch medewerkers kan de situatie thuis en op de opvang goed op elkaar worden afgestemd. De pedagogisch medewerkers hebben hierin een actieve rol. Voor alle kinderen geldt dat eventuele bijzonderheden dezelfde dag nog worden verteld. Daarnaast is er met name op het kdv aandacht voor wat het kind die dag beleefd en ervaren heeft. We vinden het belangrijk voor de ontwikkeling van de zelfstandigheid dat bso-kinderen zelf aan hun ouders kunnen vertellen wat ze hebben meegemaakt. De pedagogisch medewerkers begeleiden en stimuleren de kinderen hierin.

Er zijn verschillende momenten waarop pedagogisch medewerkers en ouders in gesprek gaan over het kind. Naast de dagelijkse overdracht hebben de mentor en de ouders jaarlijks een gesprek over het welbevinden van het kind en zijn ontwikkeling in brede zin. Daarnaast kan bij vragen over de ontwikkeling van het kind of zorg altijd op verzoek van de ouder of pedagogisch medewerker een extra gesprek gepland worden.

3.9 Methode Welbevinden en het volgen van de ontwikkeling van kinderen

Bink streeft naar een hoge pedagogische kwaliteit waarin de ontwikkeling van het kind centraal staat. Jaarlijks wordt het welbevinden van de kinderen en de pedagogische kwaliteit getoetst. Welbevinden van een kind kan omschreven worden als een algemene positieve toestand waarin een kind verkeert. Een kind dat zich 'wel bevindt' voelt zich prettig en op zijn gemak, is open,

nieuwsgierig, levenslustig, tevreden, ontspannen, evenwichtig en heeft zelfvertrouwen. Deze kenmerken zijn niet leeftijdgebonden. Welbevinden is een belangrijke voorwaarde voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen.

Wij zijn ons bewust van het feit dat deze voorwaarde een belangrijke pijler is van de pedagogische kwaliteit die we bieden.

Met behulp van de methode welbevinden toetst de mentor (zie paragraaf 3.10) jaarlijks het welbevinden van ieder kind. De mentor observeert het kind daarvoor in verschillende situaties: het kind individueel, het kind in relatie tot andere kinderen en het kind in relatie tot de pedagogisch medewerkers.

De uitkomsten van deze observaties geven informatie over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en zijn richtinggevend voor ons pedagogisch handelen.

De bevindingen bieden inzicht in het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen en worden gebruikt voor verbetering en ontwikkeling van onze pedagogische kwaliteit. Tijdens de kindbespreking worden naar aanleiding van de observaties concrete verbeteracties geformuleerd met als doel een opvoedingsomgeving te creëren waarin het kind zich optimaal kan ontwikkelen. De kindbesprekingen vinden 2x per jaar plaats.

3.10 De mentor

Ieder kind heeft een eigen mentor. Deze begeleidt de ontwikkeling van een kind en onderhoudt het contact met de ouders hierover. De mentor is een pedagogisch medewerker van de eigen stamgroep, die het kind regelmatig ziet. Hij volgt de ontwikkeling van zijn mentorkinderen met bijzondere aandacht. Hij doet de observaties in het kader van 'welbevinden' en bespreekt de bevindingen tijdens de kindbespreking met collega's en leidinggevende. Na de kindbespreking plant de mentor een oudergesprek in en worden de bevindingen over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind met de ouders gedeeld. Dit oudergesprek vindt minimaal 1x per jaar plaats. Als er eerder dan het jaarlijks oudergesprek gepland staat bijzonderheden worden opgemerkt rond de ontwikkeling van het kind dan bespreekt de mentor deze direct met de ouders in een persoonlijk gesprek.

De mentor verzorgt niet altijd zelf de dagelijkse overdracht. Omdat de opvangdagen van het kind niet allemaal overeen zullen komen met de werkdagen en -tijden van de mentor, kan de overdracht uiteraard ook worden gedaan door de pedagogisch medewerker die aanwezig is op het moment dat een kind wordt opgehaald. We proberen er zoveel mogelijk voor te zorgen dat het kind een mentor krijgt toegewezen die het kind een aantal keren per week ziet.

Daarnaast draagt de mentor ook altijd zorg voor verjaardagen en andere bijzonderheden van het kind.

Tijdens het kennismakingsgesprek met de vestigingsmanager maken de ouders kennis met de pedagogisch medewerker die als de mentor van hun kind wordt aangesteld.

Wanneer een kind doorstroomt naar de volgende groep, vindt er een overgangsgesprek plaats. Bij het overgangsgesprek zijn aanwezig: de ouders, de mentor van het kind van de huidige groep en de

pedagogisch medewerker, die als nieuwe mentor van het kind wordt aangesteld in de toekomstige groep. Er wordt tijdens het overgangsgesprek teruggeblikt op het verloop van het verblijf en de ontwikkeling van het kind in de huidige groep en de ouders worden geïnformeerd over wat hun kind en de ouders kunnen verwachten in de nieuwe groep.

Als een kind vier jaar wordt, gaat hij naar de basisschool. De ouders ontvangen van de mentor het dossier met de observatieverslagen die in de opvangperiode over het kind zijn gemaakt en een overdrachtsformulier voor de basisschool waar het kind naar toe gaat.

De laatste jaren is de samenwerking tussen kinderopvang en basisschool steeds intensiever geworden. Vanuit de overheid wordt deze samenwerking gestimuleerd in het kader van de doorlopende ontwikkellijn van kinderen. Als een kind naar school gaat, is het belangrijk voor de leerkracht van groep 1 dat hij/zij zicht heeft op hoe de nieuwe leerling zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, zodat met het onderwijsaanbod aangesloten kan worden bij de ontwikkelbehoefte van het kind. Wij vragen ouders daarom het dossier aan school te overhandigen en of zij akkoord gaan dat als de leerkracht nog vragen heeft, de mentor deze informatie met school mag uitwisselen.

Als de ouders tevens gebruik maken van de buitenschoolse opvang bij Bink, vragen we de ouders of de mentor de informatie over het kind aan de nieuwe mentor op de bso mag overdragen.

Bij sommige kinderen is het waardevol om in een persoonlijk gesprek de overdracht toe te lichten (de warme overdracht), bijvoorbeeld als er opvallende ontwikkelingskenmerken of zorgen over de ontwikkeling van het kind zijn. Uiteraard vindt dit alleen plaats met schriftelijke toestemming van de ouders.

3.11 Procedure signaleren

Soms laat een kind opvallend gedrag zien of vraagt het extra aandacht en begeleiding. Ook kan het zijn dat ouders/verzorgers zich zorgen maken over hun kind. Allereerst vinden we het belangrijk de signalen helder te krijgen en de zorgen te delen. We maken hiervoor gebruik van de *procedure signaleren*. Alle pedagogisch medewerkers zijn of worden getraind in het werken met deze procedure. Kinderen worden op de groep geobserveerd door de pedagogisch medewerker of de vestigingsmanager met ondersteuning van de pedagoog.

Hierbij kan video-interactie-begeleiding (VIB) worden ingezet om het kind nog beter in beeld te krijgen en advies te krijgen wat betreft de begeleiding van het kind. We bespreken met de video-interactie-begeleider, de vestigingsmanager en de mentor van het kind wat het kind nodig heeft en hoe we daar aan tegemoet kunnen komen. Met de ouders/verzorgers volgen dan één of meerdere gesprekken waarin we een plan van aanpak bespreken en evalueren. De te volgen stappen staan beschreven in de *procedure signaleren*. Naar aanleiding van de bevindingen kunnen we indien nodig de expertise van jeugdzorgpartners inschakelen om ons te adviseren in de juiste begeleiding van het kind. Daarnaast maakt Bink gebruik van de Meldcode Kindermishandeling.

Bij opvoedingsvragen of behoefte aan opvoedingsondersteuning verwijzen we ouders en kind door naar externe deskundigen, bijvoorbeeld het CJG, een logopediste, orthopedagoog, kinderfysiotherapeut of jeugdarts van het consultatiebureau. Ouders/verzorgers hebben de primaire verantwoordelijkheid voor hun kind. Wanneer ouders/verzorgers eventuele adviezen niet opvolgen en geen verdere stappen ondernemen, dienen we dit te respecteren. Hierop is één uitzondering: bij vermoeden van kindermishandeling wordt contact opgenomen met Veilig Thuis.

3.12 Extra zorg nodig?

Juist omdat we kinderen dagelijks observeren, zien we soms dat een kind wat meer begeleiding nodig heeft. Onze medewerkers zijn opgeleid en uitgerust om mogelijke problemen of fases in de ontwikkeling te herkennen en kinderen en ouders zo nodig te helpen.

Bink wil opvang bieden aan alle kinderen. Dus ook aan kinderen die extra zorg nodig hebben. We zien het als onze verantwoordelijkheid om kinderen en hun ouders waar mogelijk te ondersteunen. Daarom werken we nauw samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin, de Jeugdgezondheidszorg van de gemeente en met zorgteams van scholen en zorginstellingen.

3.13 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Alle pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol in het signaleren en bespreekbaar maken van zorgen over de veiligheid van kinderen. De meldcode beschrijft het protocol, de stappen en ieders verantwoordelijkheden bij signalen van mishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld. De pedagogisch medewerkers worden hierbij ondersteund door de vestigingsmanager en de aandachtsfunctionaris kindermishandeling. Pedagogisch medewerkers zijn getraind in het gebruik van de meldcode. Jaarlijks wordt de meldcode inhoudelijk besproken tijdens de teamvergadering op de vestigingen. De aandachtsfunctionarissen dragen zorg voor informatieoverdracht en werkvormen ter bevordering van de kennis binnen de organisatie.

3.14 Omgaan met seksualiteit op de kindercentra

In de gezonde ontwikkeling van kinderen hoort het ontdekken van je lichaam, het verschil met andere kinderen en de daarbij horende gevoelens en gedachten. We hebben het dan over de normale kinderlijke seksuele ontwikkeling. Dit onderwerp kan gevoelig liggen omdat waarden en normen op het gebied van seksualiteit erg kunnen verschillen. Bink heeft hier aanvullend beleid op. De basis van dit beleid wordt ook gevormd door de uitgangspunten van de pedagogische cirkel.

3.15 Omgaan met uitzonderlijke situaties

Om de gezondheid en veiligheid van kinderen te waarborgen, heeft Bink beleid en richtlijnen beschreven op het gebied van gezonde voeding, veilig slapen, (brand)veiligheid en hygiëne.

Ondanks alle preventieve maatregelen kan het voorkomen dat een kind tijdens het verblijf in het kindercentrum te maken krijgt met ziekte of (ernstige) problemen. In deze situaties staan het belang van het individuele kind en de andere kinderen in de groep voorop. In werkinstructies en protocollen staat beschreven hoe te handelen bij ziekte, medicijnen, calamiteiten, overlijden.

3.16 Beroepskracht–Kind–Ratio (BKR)

Voor de beroepskracht–kind–ratio zijn eveneens maatregelen in het wettelijk besluit kwaliteit kinderopvang vastgesteld. Bij een aaneengesloten openstelling van tien uur of meer per dag kan maximaal drie uur per dag worden afgeweken van de vereiste bkr. In die drie uur moet minimaal de helft van het vereiste aantal pedagogisch medewerkers worden ingezet. Omdat de inzet van medewerkers afhankelijk is van het aantal kinderen dat wordt opgevangen, wordt in het pedagogisch werkplan per vestiging duidelijk vermeld op welke tijden en welke dagen er wordt afgeweken van de bkr.

In overleg met de oudercommissie wordt per vestiging de regeling rond de afwijking van de bkr vastgesteld.